

Återvinning – ett tekniskt system

I det här uppdraget undersöker eleverna vad som händer med pappersprodukter efter att de använts och hur de hanteras som sopor. Det innebär att det tekniska systemet från uppdrag 3, från råvara till färdig produkt, nu utökas med återvinningssystemet. Syftet med uppdraget är att belysa återvinningens betydelse i samhället ur ett systemperspektiv. Eleverna skaffar sig också kunskaper så att de själva kan påverka återvinningssystemet.

mål

Målet med det här uppdraget är att du ska kunna:

- översiktligt beskriva och förklara hur återvinningssystemet för papper fungerar
- ge några exempel på skillnader mellan förr och nu vad gäller användning och återvinning av förpackningar.

I det här uppdraget tar ni reda på hur sopor hanterades förr i tiden och jämför med hur vi gör idag. Ni läser om hur dagens återvinningssystem för pappersförpackningar fungerar och får fundera över återvinningens betydelse i samhället. Ni får även möjlighet att skriva en slogan för att uppmuntra människor att återvinna mer eller bättre.

Fundera på

- Varför är det bättre att återvinna förpackningar än att lägga dem i soppsåsen?
- Vad är det som kan vara svårt med att återvinna material?

X 1. Vad berättar de äldre?

- Intervjua någon äldre person i din närhet om hur de använde papper och vad de gjorde hemma med olika sopor när de var lika gamla som du är idag. Börja med att skriva ned några frågor som du skulle vilja ha svar på. Fråga både om papper och om andra sopor. Formulera frågorna så att det inte bara går att svara ja eller nej på dem. Fundera också över vilka följdfrågor du skulle kunna ställa.
- Genomför intervjun och anteckna de svar du får. Sammanställ svaren i en tabell som i exemplet nedan:

Intervjufråga	Vad använde ni papper till hemma?	Hur använde ni det i skolan?				
Intervjusvar						
Lika som i dag						
Olikt i dag						

EXEMPEL

Fundera sedan över följande frågor:

- Vilken är den största skillnaden mellan hur man tog hand om soporna förr jämfört med idag?
- Vad tycker du är bättre med sophanteringens idag?
- Vilken är den största skillnaden mellan hur man använde papper förr jämfört med idag? Vad tror du det kan bero på?
- Vad tycker du var bättre med pappersanvändningen förr?
- Vad är du mest förvånad över?

X 2. Vad händer med våra papperssopor?

- Läs texten *Mjölkpaketet blir nytt papper* i temaboken.
- Var skulle du säga att återvinningssystemet för pappersförpackningar börjar och var slutar det?
- Insamlingen är en del av återvinningen, ett av delsystemen. Vilka andra delsystem berättar texten om?
- Finns det något delsystem som är viktigare än andra? Varför eller varför inte?
- För att ett tekniskt system ska fungera måste man tillföra olika saker. Det finns också saker som kommer ut, både sådant man vill ska komma ut och sådant som kan ge problem. I återvinningssystemet kan man säga att använda pappersförpackningar är en av de viktigaste sakerna som kommer in och ny kartong är något som kommer ut. Men vilka andra flöden kommer in och ut ur systemet när pappersförpackningar samlas in och återvinns?

X 3. Påverka vår återvinning – skriv en slogan!

En slogan är en kort mening som skrivs på ett säljande sätt. De används ofta för att göra reklam för någon produkt, men kan också vara en del av en kampanj där man vill påverka människor att göra något eller göra dem uppmärksamma på något. Till exempel att bli blodgivare, sluta röka, skänka pengar till cancerforskning eller att panta mera burkar och flaskor.

Här får du formulera en egen slogan för att göra återvinningen av något material mer framgångsrikt. Börja med att fundera över:

- Vad är det ni vill uppmuntra människor att göra?
- Vem ska påverkas?
- Vilka argument finns för att följa er uppmaning?
- Vilket argument är mest övertygande?

- Hur kan argumentet beskrivas på ett positivt sätt som får människor att vilja gå till handling?

Presentera era slogans för varandra i klassen. Berätta hur ni arbetat för att komma fram till den formulering ni valt.

□ Sammanfatta och diskutera

Fundera över följande frågor inför den gemensamma redovisningen i klassen:

- Vilka är de största skillnaderna mellan hur man återvann förpackningar förr och hur man gör i dag?
- Gör en bild av återvinningssystemet för förpackningar. Beskriv med några ord vad som händer i de olika delsystemen och vad som flödar in och ut ur systemet.
- På vilket sätt kan vårt återvinningssystem för förpackningar förbättras?

Håller du med eller håller du inte med om det som påstås nedan? Berätta hur du tänker.

Det är inte viktigt att återvinna allt material, bara vissa material.

Det spelar inte så stor roll om just jag återvinner mina sopor, det är viktigare att industrin gör det.

Det är viktigare att minska den totala användningen av material än att återvinna det.

Det är viktigt att återvinna material vi använder hemma och i samhället.